

20. europski susret karabidologa

20th European Carabidologists Meeting

Lucija Šerić Jelaska¹, Tomislav Kos^{2*}

¹ Sveučilište u Zagrebu, Prirodoslovno-matematički fakultet, Biološki odsjek, Rooseveltov trg 6, 10 000, Zagreb

² Sveučilište u Zadru, Odjel za ekologiju, agronomiju i akvakulturu, Trg Kneza Višeslava 9, 23 000 Zadar

* Autor za korespondenciju/Corresponding author: tkos@unizd.hr (T. Kos)

Trčci (Coleoptera: Carabidae) jedna su od najbrojnijih porodica kornjaša i među najbolje istraženim skupinama kukaca. Vrste ovih kukaca dobri su pokazatelji (bioindikator) kvalitete staništa i promjena u ekosustavu. S obzirom na način ishrane, predatorske i granivorne vrste važne su u biološkom suzbijanju biljnih nametnika i korova. Slobodno se može reći da dio europske karabidološke priče čine i hrvatski entomolozi i njihova istraživanja.

Gotovo više od tri godine nakon uspješnog 19. susreta karabidologa u Primiero San Marino di Castrozza, Trento u Italiji te 53 godine nakon prvog susreta karabidologa u Biološkoj stanici u Wijsteru u Nizozemskoj, 20. susret održan je u Poljskoj, u Varšavi, u razdoblju od 25. do 27. srpnja 2022. godine.

Karabidološki skup u Poljskoj organizirali su stručnjaci Warsaw University of Life Sciences te pod pokroviteljstvom poljskog entomološkog društva i poljskih državnih šuma. Treba naglasiti da je on hrabro organiziran nakon utišavanja COVID krize, koja je značajno poremetila mnoga znanstvena okupljanja uživo. Na skupu se okupilo oko 25 karabidologa iz desetak država Europe i iz Kanade, s izostankom drugih zemalja svijeta koje su obično pratile ovu skupinu istraživača. Ovim događanjem skup se vratio u europski kontekst.

Slogan skupa bio je: „Što je valjana osnovna vrijednost u komparativnim istraživanjima karabidologa“. Izlaganja su obuhvaćala područja ekologije, morfologije i zaštite prirode. Skup je tematski bio manje intenzivan nego prethodni, ali zbog okolnosti hrabar i obnoviteljski. Pozvana predavanja održali su cijenjeni karabidolozi i eminentni znanstvenici: Axel Schwerk – „Carabid beetle assemblages of the Białowieża Forest depending on protection categories and habitat parameters with notes on their indicator potential“ i Lucija Šerić Jelaska – „Carabids in the Dinaric Mountain forests“. Tijekom kongresa karabidolog veteran i eminentni stručnjak Rikjan Vermeulen održao je govor u sjećanje na Jana Szyszka „In Memoriam Jan Szyszko (19 April 1944 - 9 October 2019“). Karabidolog Jan Szyszko bio je pionir suvremene zaštite prirode u Poljskoj. U nekoliko navrata visoki državni dužnosnik, ministar zaštite okoliša Republike Poljske. Jan Szyszko ostavio je duboki pečat u zaštiti prirode osnovavši istraživačku stanicu u mjestu Tuczo u Poljskoj koju su posjećivali mnogi europski ekolozi.

Predavanja na 20. europskom karabidološkom kongresu bila su grupirana unutar šest tematskih sekcija tijekom kojih je dobiven pregled svih aktualnih istraživanja trčaka u Europi. Vrlo su zanimljiva bila izlaganja o istraživanjima trčaka na specifičnim staništima vezanim uz poljoprivrednu proizvodnju ili agronomске ekološke sustave (Sacco-Martret de Préville i sur. 2022., Willenborg i sur. 2022., Sienkiewicz i sur. 2022., Piotrowska i sur. 2022.) i prirodne pašnjake (Venn 2022. i Venn i sur. 2022) te šumske ekosustave (Schwerk 2022., Skłodowski 2022. i Šerić Jelaska 2022.) i dr. Osim njih, kao doprinos cjelokupnom sustavu zaštite prirode, održana su i predavanja Kosewska i sur. (2022), Gorczyca i sur. (2022) i Vermeulen i sur. (2022).

Na kongresu su aktivno sudjelovali istraživači s Biološkog odsjeka Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, iz istraživačke grupe dr. sc. Lucije Šerić Jelaska, članice znanstvenog odbora 20. ECM-a, i izv. prof. dr. sc. Tomislav Kos sa Sveučilišta u Zadru, Odjela za ekologiju, agronomiju i akvakulturu. Hrvatski su istraživači trima izlaganjima, jednim usmenim (Šerić Jelaska 2022.) i dvama posterima (Šerić Jelaska i sur. 2022. i Ivanković Tatalović i sur. 2022.) predstavili rezultate istraživanja na projektu MEDITERATRI (HRZZ UIP-05-2017-1046). Plenarnim izlaganjem prikazana su višegodišnja istraživanja trčaka na Dinaridima. Ostalim radovima prikazani su rezultati funkcionalnih značajki populacija trčaka u vinogradima i maslinicima na području Zadarske županije, u Italiji i Grčkoj te utjecaj pesticida iz skupine neonikotinoida i organofosfata na ponašanje trčaka kao i njihovo širenje trofičkim interakcijama, dominantnim u istraživanim ekosustavima.

Iz projekta MEDITERATRI (HRZZ UIP-05-2017-1046) i PESCAR (HR-BA-ME277) ostvarena su sredstava i financirano sudjelovanje na skupu.

Pri završetku kongresa uručeno je priznanje za najbolji poster. Sudionici su pozvani da prikazane rezultate objave u posebnom broju časopisa *European Journal of Entomology*.

Uz znanstveni dio organiziran je posjet poljskim državnim šumama u Kozienice, gdje su sudionici uz druženje uživali u krajoliku i prirodnim ljepotama sastojina tipičnim za ovaj dio Poljske. Svečana večera upriličena je u rektoratu sveučilišta domaćina.

Više o 20. ECM-u može se pronaći na <http://www.20ecm.sggw.pl/>.

Ponovno okupljanje karabidologa i posjećenost karabidoloških kongresa proizlazi iz aktualnih istraživanja trčaka u globalno važnim temama, osobito održivom odnosu prema okolišu. Sljedeći susret bit će organiziran u Mađarskoj, 2024. godine, u organizaciji mađarskih karabidologa.

Literatura – References

- Gorczyca, M., Bednarska, A., Kędzior, R., Mikuś, P., Wyżga, B. 2022. Ground beetles communities in a passively restored mountain river: The Raba River, Polish Carpathians. Book of abstracts 20th ECM, Warsaw, Poland 25th to 27th July, 2022
- Ivanković Tatalović, L., Mašek, T., Šerić Jelaska, L. 2022. The impact of neonicotinioid on behaviour and metabolomics of carabid beetles and its spreading by trophic interactions. Book of abstracts 20th ECM, Warsaw, Poland 25th to 27th July, 2022
- Kosewska, A., Topa, E., Nietupski, M. 2022. Influence of pine regeneration method on the occurrence of predatory terrestrial arthropods. Book of abstracts 20th ECM, Warsaw, Poland 25th to 27th July, 2022
- Piotrowska, N.S., Kosewska, A., Czachorowski, S.Z., Stolarski, M.J. 2022. Lignocellulosic biomass plantations as a refugee in agricultural lands – the study of carabid beetle assemblages (Coleoptera, Carabidae) in energy plants crops. Book of abstracts 20th ECM, Warsaw, Poland 25th to 27th July, 2022
- Sacco-Martret de Préville, A., Staudacher, K., Traugott, M., Plantegenest, M., Canard, E. 2022. Prey switching and biocontrol potential of carabid communities over winter wheat cropping season. Book of abstracts 20th ECM, Warsaw, Poland 25th to 27th July, 2022
- Schwerk, A. 2022. Carabid beetle assemblages of the Białowieża Forest depending on protection categories and habitat parameters with notes on their indicatory potential. Book of abstracts 20th ECM, Warsaw, Poland 25th to 27th July, 2022
- Skłodowski, J. 2022. Multi-phase regeneration of carabid assemblages during 19 years of secondary succession in windthrown stands without salvage logging. Book of abstracts 20th ECM, Warsaw, Poland 25th to 27th July, 2022
- Sienkiewicz, P., Kowalska, J., Kujawa, K. 2022. Carabidae on flower strips in biodynamic farming - a case study from Poland. Book of abstracts 20th ECM, Warsaw, Poland 25th to 27th July, 2022
- Šerić Jelaska, L. 2022. Carabids in the Dinaric Mountain forests. Book of abstracts 20th ECM, Warsaw, Poland 25th to 27th July, 2022

- Šerić Jelaska, L., Ivanković Tatalović, L., Kostanjšek, F., Kos, T. 2022. Carabid assemblages and functional traits distribution in olive orchards and vineyards within the Mediterranean basin. Book of abstracts 20th ECM, Warsaw, Poland 25th to 27th July, 2022
- Venn, S. 2022. Carabid assemblages of riparian flood meadows in northwestern Finland. Book of abstracts 20th ECM, Warsaw, Poland 25th to 27th July, 2022
- Venn, S., Vrezec, A. Sienkiewicz, P., Tóthmérész, B., Pizzolotto, R., Magura, T., Kosewska, A., Kędzior, R., Jaskuła, R., Gobbi, M. 2022. Functions provided by carabid beetles in semi-natural grasslands – the ProGRES Project. Book of abstracts 20th ECM, Warsaw, Poland 25th to 27th July, 2022
- Vermeulen, R., de Vries, H., Woldering, A., van der Laaken, K., van Klink, R. 2022. More than 60 years of sampling the Mantinger forest. Did the carabid fauna change? Book of abstracts 20th ECM, Warsaw, Poland 25th to 27th July, 2022
- Willenborg, C.J., De Heij, S.E. 2022. Weed Seed Removal and Carabid Communities (Coleoptera: Carabidae) in Pulse Crop Fields of Western Canada. Book of abstracts 20th ECM, Warsaw, Poland 25th to 27th July, 2022